

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ograke dežele za vse leto 25 K., za pol leta 13 K., za četrt leta 6 K. 50 h., za eden mesec 2 K. 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leto 24 K., za pol leta 12 K., za četrt leta 6 K., za eden mesec 2 K. Kdor hodi sam ponj, plača za vse leto 23 K., za pol leta 11 K., za četrt leta 5 K. 50 h., za eden mesec 1 K. 90 h. — Za tuge dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Na naročbe brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne osira. — Za oznanila se plačuje od peterostopne petit-vrste po 12 h., če se oznanilo enkrat tiska, po 10 h., če se dvakrat, in po 8 h., če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvole frankovati. — Rokopisi se ne vrajo. — Uredništvo in upravljenstvo je v Knaflovih ulicah št. 5, in sicer uredništvo v L nadstropju, upravljenstvo pa v pritličju. —

„Slovenski Narod“ telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Šuklje in šolstvo.

I.

Fran Šuklje je bil nekoč up in tolažba kranjskega učiteljstva. Ko je začel svojo politično karijero, so se ga učitelji oklenili z vso vremem in mu dolgo let ohranili zvestobo. Šuklje je bil tedaj v slovenski javnosti skoro popolnoma nepoznan in vsa slovenska javnost ga je sprejela z največjo nezaupnostjo. Izvzemši dolenska mesta, kjer so zanj delali prijatelji, katerim je vdanost in požrtvovanost plačal s tistim izdajstvom, kakor sedaj učiteljem, se lahko reče, da skoro noben človek ni maral Šukljeja. Samo učitelji so stali na njegovi strani in so delali zanj posredno in neposredno, tako da je Šuklje v kratkem času imel tudi zunaj svojega volilnega okraja dosti velik ugled in dosti znatno vejlavo, čeprav njegovo delovanje tega nikakor ni opravičevalo. In učiteljstvo je ostalo Šukljeju zvestvo tudi še potem, ko se je bil že očitno vdal politični prostituciji ter plemenita prizadevanja slovenskega naroda brezstidno izkorščal v svoje osebne namene in odpadlo je šele od njega, ko je spoznal, da je na svojih prsih redilo gada.

Nekdanji neusmiljeni preganjalec duhovščine stoji danes v službi onih ljudi, ki jih je nekoč zaničeval iz vse duše in zasramuje, dasi pedagog in ljudski zastopnik, moderno šolo in njeni učiteljstvo, ker tako zahteva interes rimskega klerikalizma.

Naše stališče glede šole in učiteljstva je znano. Prepričani smo, da je splošna ljudska izobrazba največji kapital in najboljša dota tako za posameznega, kakor za ves narod. V borbi za obstanek morejo tekmovali samo omikani narodi, kajti le omika donača v zvezi s pridnostjo in varčnostjo blagostanje in daje narodom sposobnost, da morejo držati korak s svojimi tekmovalci. Za blaginjo naroda je pred vsem potrebno, da je omikan, to je prvi pogoj njegovemu obstanku, in zato se more omiki zoperstavljati samo tisti, komur ljud-

ska neomikanost nese bogate dobičke. Katoliški duhovnik eksplorira ljudsko nevednost, zato jo skuša ohraniti in zato se njemu in njegovim najemnikom à la Šuklje zdi škoda denarja, ki se žrtvuje za ljudsko omiko. Kadar je imel Šuklje prilik, glasovati za kanone in puške, je to vselej storil z lakajsko navdušenostjo, in ni nikdar vprašal, kje se dobri potreben denar; isti Šuklje pa pravi, da je največja zagonetka, kje dobiti denar za ljudsko izobrazbo.

Učiteljske zahteve glede plač se zde Šukljeju prestirane. To je naravnost frivolno. Učitelji ne zahtevajo nič več, kakor dobivajo uradniki najnajhih plačilnih razredov in pravico imajo to zahtevati, ker so po svojih študijah in po svojem delu v najslabšem slučaju ravnovesno omenjenim uradnikom. Vsak delavec je vreden svojega plačila in učitelji kot delavci na polju prosvete so ga gotovo tudi vredni. In dežela bo tudi morala poseči hočeš nočeš v žep, če bo hotela učiteljev imeti. Že danes jih primanjkuje na vseh koncih in krajin, mlajši naraščaj pa kar beži iz dežele. In kdo bi ljudem zarabil, če zapuščajo deželo, kjer morajo za svoj pošteni trud po pasje živeti in če silijo tja, kjer se jih vsaj človeško plača.

Šuklje in črni njegovi kumpani ne morejo učiteljstvu dovolj zameriti, da se je pregrešilo proti francoskemu pregovoru, ki bi se slovenski glasili: Kdor veliko zahteva, ne dobi nicesar. Morda so si ti ljudje domišljali, da bo učiteljstvo z mežnarško ponižnostjo kleče prosilo za to, kar mu gre po pravici. Za štrajkujoče delavce, ki so razmerno dosti na bojnjem kot učitelji, imajo klerikalci največjo ljubezen, in kadar delavci svoje zahteve diktirajo, gredo klerikalci prav radi zanje v ogenj; za delavce na polju prosvete, za učiteljstvo, pa imajo samo preziranje in zaničevanje in če učitelji formulirajo svoje zahteve, je to strastna nerazsodnost in največja pregraha. Pa bodo! Učiteljstvo to ne bo odvrnilo od začetega dela, saj učiteljska borba

ni navezana samo na zboljšanje gmotnega stanja, nego je v najtejnnejši zvezi z blaginjo naroda.

»Tudi ta okolnost pomnožuje za- preke, da novodobna šola navzlio vsem gromadnim žrtvam, po njej provzročenim avstrijskim narodom, vendar nikakor ne sadostuje niti skromnim tiranjem. Nehajte vendar s svojimi do celo neosnovanimi slavospevi na moderno šolo, s stereotipnim hvalisanjem tega slabotnega izdelka liberalne Hasnerjeve dobe... In smelo trdim, v marsikatem oziru je današnja ljudska šola odločno slabje, nego njena tolrikat zasmehovana in prezirana prednica iz stare dobe. Sodim, da se moja trditev da popolnoma dokazati z neovržnimi dokazili.«

Tako je zapisal Šuklje v 172. številki »Slovenca«.

Človek se mora res čuditi, da se najde mož, katerega ni sram kaj takega zapisati. Naj pogleda Šuklje nekoliko okrog sebe. Če njegove duševne moži še niso popolnoma opešale, mora videti, da — vzlic velikemu pomanjkanju šol, vzlic prevelikemu obremenjenju učiteljev, vzlic vsemu strupenemu in nad vse hudočnemu nasprotovanju duhovnikov — je ta »slabotni izdelek liberalne Hasnerjeve dobe« občno omiko na Kranjskem v 30. letih znatne povzginal, nego so to storile cerkev in cerkvne šole v 300 letih. In sad te omike je napredovanje v vsem gospodarskem življenju, v kmetijstvu, v obrtnosti, v trgovini, v naravnosti in sploh v vsem življenju. Če je Kranjska daleč za drugimi deželami, pa tega ni kriva moderna šola, nego so tega krive druge okolnosti, v prvi vrsti pa tisti Šukljejevi pajdaši, ki so nasprotujejo šoli kar morejo in ki sistematično uničujejo sadove te šole, ker hočejo ohraniti narod v nevednosti in v temi, saj le tak na rod poljubljiv bič, ki ga tepe in se da izkoristi. V tem oziru je preznačilen izrek nekega sedaj že mrtvega kranjskega župnika, ki je dejal: »Če bodo krave in voli pametni, se ne bodo dali več molisti in klati; in če bodo kmetje omikani, se ne bodo dali več duhovščini komandati.« To je sploh stališče katoliške

duhovščine in zato pravi njen uslužbenec Šuklje, da nova šola ni nič prida.

Vojna na Dalnjem Vztoču.

Reuterjev urad je poročal iz Čufa, da so ruske ladje, ki so se po pomorski bitki dne 10. t. m. baje vrnilo v Port Artur, 16. t. m. zopet zapustile pristanišče in da so jih Japonci zasedovali; ob 9. uri zvečer pa so zopet priplule nazaj v luko, ne da bi se bile zapletle v boj z japonskim brodom.

To poročilo ni posebno verjetno!

Ako so ruske ladje res zapustile pristanišče in so jih Japonci zasedovali, potem se pač niso več mogle vrniti v pristanišče, ne da bi se zapletle v boj z Japonci.

V tem slučaju bi vendar morale razbiti japonsko bojno vrsto, kar pa je brez boja popolnoma nemogoče. Reuterjevo poročilo je torej zelodvomljivo in neverjetno, zlasti ker imamo dovolj povoda z vso gotovostjo sklepatis, da se po pomorski bitki dne 10. t. m. sploh niti ena ruska ladja ni vrnila v Port Artur. In to poročilo je najmanj vsaj tako zanesljivo, kakor Reuterjevo! Vrhu tega pa se da še z zelo tehnimi razlogi utemeljiti in podkrepiti.

Ruske oklopnice, ki so po bitki dne 10. t. m. takorekoč izginile s pozorišča, so bile brez dvoma v boju veliko manj poškodovane, kakor »Cesarevič«. In če se je celo težko poškodovanemu »Cesareviču« posredilo doseči svoj glavni namen — uiti Japoncem in si poiskati varnega zavetja v neutralni luki v Tsingtauju, bi to naj bilo nemogoče stalim ruskim ladjam, ki so gotovo bile veliko manj poškodovane?! Te ladje bi se naj bile potem, ko so že dosegle svoj glavni smoter — prodreti japonsko bojno vrsto, zopet vrnilo v Port Artur, dasi so morale dobro vedeti, da bodo pri tem svojem manevru najbrže znova primorane si s silo otvoriti pot v luko?

In da se je ruskemu brodovju

posrečilo prodreti japonsko bojno vrsto, to je vzvišeno nad vsakim dvojem, saj to zatrjuje tako rusko, kakor japonsko uradno poročilo. Kasneje se je sicer vnel nov boj in denimo, da bi bile v tem boju ruske ladje primorane se umakniti, je vendar popolnoma jasno, da se ne bodo umikale v smeri, kjer bi jih zopet lahko zajel sovražnik, marveč čimdalje od njega proč. Ako se pa upošteva, da so celo japonska poročila trdila, da je bilo rusko brodovje prisiljeno zapustiti pristanišče, ker so je Japonci že z vso silo bombardirali in je bilo ladjevje že v nevarnosti, da ga v luki sami uničijo japonske granate, in ako se tem poročilom verjamete, potem je pa že celo nedoumno, da bi se bile ruske ladje povrnile v luko, v kateri bi bile izročene gotovi pogibelji, in to bi naj bile storile baš v hipu, ko se jim je posrečilo doseči oni smoter, radi kojega so odpluli iz Port Arturia in riskirale svoj obstanek! Ako bi pa admiral knez Uhtomski vključil takim tehnikom pomislekom vendarle odplul v Port Artur, bi to značilo, da je zelo omejen človek, ali pa da mu je otemeljel razum, kar se pa absolutno ne da trditi.

Opozarjamo na pásu v poročilu admirala Matuseviča, ki pravi, »da Cesarevič ni mogel več slediti ostalem brodovju; izgubil ga je z vidika in plul v smeri proti jugu, da bi poskušil z lastno svojo močjo dosegel v Vladivostok.«

Iz teh besedi je popolnoma jasno in docela evidentno, da je bil cilj portarturškega brodovja Vladivostok in da so po bitki vse ruske ladje plule proti jugu — torej proti svojemu smotru — Vladivostoku. »Cesarevič« je plul v smeri proti jugu in sledil ostalem, brodovju; ako bi pale to jadralo proti severu, kakor Reuterjev urad in Togo poročata, bi mu »Cesarevič« ne bil sledil, oziroma bi ne mogel dosegel v Tsingtau. To dejstvo samo že kaže odločno na to, da se ruske ladje niso vrnile v Port Artur. A tudi razna poročila to odločno zanikajo. Kores-

LISTEK.

Od Reke do Senja.

Črtice iz hrvaških kopališč.

III.

(Konec.)

Ako stopiš z griča po poteljku na severno stran dolni, dospeli preko ceste do mestnih vrat, ki vodijo na Vratnik. Vrata so lepo baročno delo ter obrazujejo lok, ki je na vnapni strani različen od notranje. Skozi ta vrata se prihaja k imenovanemu gradu, ki služi sedaj za namestitev carinskih uradov.

Pogledal sem si še dve cerkvi, in sicer cerkev sv. Frančiška, čije enostavna fasada ima nad vratmi romansko okno, ob strani pa po eno štirivoglato okno. Glavna vrata so renesanska z dvema gladkima stolpčema na visokih postamentih, z dorskim frizem in grbom v slemenski plošči. Na desni je prizidan štirivoglati stolp s pet odprtinami, katerih najvrhnja je zgoraj okrogla, druga tvori krog, 3–4 pa štirikotnike. Na

levi strani je priziana kapelica, poleg nje so stranske vrata. Ob glavnih ladji so na vsaki strani po 3 kapelice. Pred ladjo je prostor, ki je pokrit ob obeh straneh vrat s kamnitimi spomeniki imetnikov. Na desni: Vincencija Smoljana, Pariževiča, Gržaniča, Hreljanoviča, na levi pa Ge-melli-Löwensfelda. Ob prvem desnem stebri je primitiven grb moža, ki sekajo glavo s turško čelado. Drugi stebri nosi spomenik Bassannija de Sacchis. — Ob glavnem altarju je med drugimi kamnitimi grbi frankopanski in grobna plošča Ižote Frankopanske, rojene princeze Aragonske. Okoli altarja so še nagrobni kamni: Stipešića, Goči-Mogorjeviča de Novaki, ob levih stebrih pa Mateja Trdislavčića (krivi meč v roki) in Čikinoviča.

Stolna cerkev je blizu enaka. Stolp je oddaljen od cerkve. Fasada kaže na levi strani odkrite ostanke starega romanskega sloga, kakršen je bil navaden tudi v cerkvah dalmatinskih in pisanskih, lučanskih, pistojskih. Glavna vrata so iz visoke renesance, desna postranska vrata

(levih ni) pa kažejo zgodnjerenesaniske četvrtične ornamente. Cerkev ima tri ladje; kor deli od cerkve gotski timpanon, ob čigar desni strani je nameščen doprsni kip barona Ožegoviča, biskupa senjskega, ki je ostavil svoj imetek zavodu Ožegovičianum za malo in veliko semenišče. V glavnem altarju je kamnit relief: Marija sredi angeljev. Na ploščatem stropu pa je naslikan vnebohod Marijin brez posebne umetniške vrednosti.

Zgodovinske zgradbe grada Nevara in mestnega grada, ter obe cerkvi sta me napolnili s spominji iz dobe senjskih Uskokov, ki so obrazovali neko neukročeno vojaško silo, zaradi katere se je Avstrija moralna v vojno spustiti z beneško republiko in po sklepni miru preseliti Usroke v različne kraje. En del je naselila v kranjskem Žumberku, dokler ni leta 1873, ko se je vojaška granica popolnoma prenehala, prešla ta naselbina pod upravo trojednice.

Vmes sem malo časa porabil tudi za to, da sem gledal prvo javno vajo »Senjskega Sokola«, ki se je edini

dejansko udeležil telovadnega nastopa. Vaje so bile seveda primerne začetnikom in so obsezaile po priliki iste točke z drogi, kiji itd., kakor smo jih večkrat videli pri skušnjah ženskega telovadnega društva od naših deklec.

Ko sem se vrnil v mesto, sem si poiskal nekaj razglednic v spomin, a tudi Drodčeva knjigoveznica, ki se je bahala z napisom: »Največji izbor dopisnicá o Senju«, ni premogla fotografske slike stolne cerkve. Potem sem se nekoliko okrepčal, a potem sem pomneč, da bode kasneje hudo naval, odšel ob pol 8. uri na parnik in čakal odhoda, ki je bil napovedan na 8. uro. Ali ob 8. uri je naš parnik še vprvi zatrolbil in svoje potnike poklical. Vmes so prihajali tudi gostje iz Novega, Selca in Cerkvenice ter Dalmatinca. Spremljali so jih domačini, ki so za slovo peli in spuščali umetnali ogenj. Ob pol 9. je zatulila ladja v drugič, potem pa je še dala vtrjeti štirikrat poslednje znamenje odhoda. Potem se je začelo živahno živiljenje na ladji, kjer so na štirih mestih pevali različni zbori, kar je

bil večkrat vzrok kako nekajne kafonije. Najbolj so mi ugajali reški pevci, ki so ponajveč peli slovenske narodne pesmi in pa neki zbor treh ali štirih hrvaških deklec, ki so pele primorske hrvaške pesmi, n. primer »Vrbniče nad morem« od konca do kraja. Ladja »Ante Starčević« se je izkazala za izvrstno brzoteko. Iz Senja smo odšli ob tričetrt na 9. v Kraljevico pa smo dospeli ob 11.

Še isti večer je v bližini Senja pogorelo 40.000 borov, novo zasajenih, kar je za ono golovje neizmerna škoda, ker bodo bogate koliko let preteklo, da se borovci zopet primejo v ti kameniti zemlji. Štirinajst dni poprej je pogorel gozd v bližini Olschbauerjevega vinograda. Goretji je začelo ob kakih pol 12. predpoldne in je gorelo vse dan. Z velikim trudem so omejili s kamni ogenj, ali dotični del, menda mestna lastnina, je pogorel ves. Malo dni po požaru v Kraljevici je gorelo na nekem griču v Dolcih iznad Reke in so goreči gozdji pogasili še druge druge dan.

R. Perušek.

ponent »Novega Vremena« v Čifu n. pr. z vso odločnostjo dementuje vest, da bi ruske oklopnice zopet priplule nazaj v portarturško luko. Temu pa nasprotujejo tudi poročila, da ruske ladje križarijo pri Šanghaju in ob ustju reke Jangce. Iz vsega tega bi se dalo sklepati, da so ruske ladje večinoma le utekle v Vladivostok!

Podrobnosti o boju z vladivo- stoško eskadro.

Po poročilih iz Londona je admiral Kamimura rekognosiral pri Ulsanu korejsko obrežje, ko je ob zori opazil tri vojne ladje, ki so plule v smeri proti Okinošimi. Takoj, ko so ruske križarke opazile japonsko brodovje, so se okrenile in so skušale uteči. Toda bile so že v streljni daljavi in ob 5. uri 23 minut je počil prvi strel z japonske admiraliske ladje. Na japonski strani so se udeležile boja križarke »Izumoc«, »Asama«, »Tokivac« in »Ivate«, katerim ste se med bitko še pridružili križarki »Nanivac« in »Takašihoc«. Kot najpočasnejša russka ladja se je izkazal »Rjurik« in z bog tega so tudi Japonci ves svoj ogenj koncentrirali nanj. A tudi »Gromoboja« in »Rosija« sta bila v hudi stiski. Japonsko brodovje se je postavilo v bojno vrsto in obliku črke T. Na krovu ruskih križark je večkrat nastal ogenj. Največ je trpel »Rjurik«. Križarki »Nanivac« in »Takašihoc« sta nadaljevali boj z »Rjurikom«, dočim so ostale ladje zasledovale »Rosijo« in »Gromoboja«. Končno se je začel »Rjurik« potapljati, nakar so se vse japonske ladje vrstile, da bi pomagale reševati moštvo. V celem so Japonci rešili okoli 600 mož, dočim so sami izgubili 100 mož.

„Novik“ na potu v Vladivostok.

»Daily Mail« poroča iz Tokija z dne 15. t. m., da so videli v morški ožini Van Diemenna jugu Japonske medotokoma Kiušiu in Tanegashima rusko križarko »Novik«, ki je plula proti severu; očvidno se je nahajala na potu v Vladivostok in je brez dvoma tjakaj že dospela. Takisto pa je že tudi dospela v Vladivostok križarka »Dianac«, o kateri se je trdilo, da se je vrnila v Port Artur.

Križarka »Askold« se sedaj nahaja v Yusungu v Šanhajskem pristanišču, da se popravi; nato pa bo tudi odplula v Vladivostok. Na krovu »Askolda« se nahaja admiral Rejcenstein.

Izpred Port Arturja.

O Port Arturu ni skoro nobenih poročil. Samo angleški časopisi poročajo, da je položaj v trdnjavi obopen. Japonci so poslali k generalu Stesiju majorja generalnega štaba Jamoku kot parlamentarja, da bi Ruse pozval, naj se udadó. Jamoka je jezdil na svojem konju pod zaščito bele zastave do ruskih predstava; od tam so ga

ruske strake vedle k generalu Stesiju. Jamoka je obvestil obenem Ruse o ponudbi japonskega cesarja, da smejo vsi nevojaki prosti zapustiti trdnjavo. Kaj je general Steselj odgovoril, se še ne ve.

Z mandžurskega bojišča.

General Kuropatkin poroča carju Nikolaju z dne 16. t. m.: Položaj je neizpremenjen. Povsodi dežuje neprestano. Po dočilih poročilih so se Hunguzi jeli opasno gibanji. Japonci so zgradili med Feng-vančengom in Lianšanhuangom ozkočno železnico.

Vladivostok.

Kakor se poroča iz Londona, zbirja Rusija ogromno armado v Vladivostoku. Vse vojašnice so prenapolnjene. Civilno prebivalstvo zapušča v velikih množicah mesto. Smatra se za popolnoma gotovo, da bodo Japonci po padcu Port Arturja se skušali polastišči še Vladivostoka.

Veliki knez Boris.

Iz Londona poročajo, da je veliki knez Boris, ki se je baje sprl z generalom Kuropatkinom, definitivno odpoklican z bojišča. Isto se je že opetovano poročalo, ne da bi se do sedaj še uresničilo.

Ustavljen angleški parnik

Po poročilih iz Ajaca na Korsiki je 12. t. m. ustavlja ruska križarka »Ural« v Gibraltarski morski ožini angleški parnik »Scotian« in ga preiskala. Križarkin poveljnik se je izrazil, da išče več kot 200 transportnih parnikov, ki odplujejo iz španskih in italijanskih luk z vojno kontrebando za Japonsko na krovu.

Čehi in vlada.

Brno, 17. avgusta. Na shodu v Ogrskem Brodu je govoril posl. dr. Stransky o političnem položaju. Glede slovenskih paralek v Šleziji je rekel, da se ni nihče izmed čeških poslancev v tej zadevi pogajal. Cela zadeva ni taka, da bi mladočeški poslanci spremenili svojo taktiko napram vladi in od Nemcev zasedenemu drž. zboru. Sprejela se je resolucija, s katero se prepuščajo mladočeškemu klubu proste roke glede taktičnih vprašanj in obstrukcije.

Nemški patrijotizem.

Praga, 17. avgusta. Poslanec Schönerer je pisal danes mestni občini Heb, da se odpove častnemu meščanstvu. Pismo pravi: »Ker je vabljene cesarja k sebi v nasprotju z vsem nemškim programom, ki določa, da se Nemci ne morejo udeleževati izraževanja lojalnosti, je jasno, da se je cenjeni občinski zastop oddalil od vsememškega programa, vsled česar se čutim dolžnega, da se odpovem častnemu meščanstvu, ker bi bil sicer molčed sokriven.«

goval, da se ni vdal njenim vabljivim pogledom.

Angela je sedla k mizi in naslovil glavo ob roko rekla sarkastičnim usmegovom:

— Ali si morda zopet razmišljaj kako se pokoriš za svoje grehe, da si tako bladen in molčeč.

Zbadljive besede gospe Angele so Erazma ozlovoljile. Z enim samim poljubom bi bila lahko podrla vse njene namene, njen sarkazem pa je le utrdil njegov sklep, da pretrga ž njo vsako zvezo.

In povedal ji je to s trdimi besedami:

— Gospa Angela — jaz Vas nisem nikdar ljubil in Vas tudi sedaj ne ljubim. Premotili ste me, da sam nisem vedel, kdaj sem se vdal svojim stristem. Jaz Vas nisem nikdar ljubil. —

— In zdaj me morda še zaničete? je z ostrom poudarkom vprašala Angela. Jaz Vas pa povem, mlati mož, da kdor hoče ljudi zaničevati, naj začenja sam pri sebi. Ali ste me razumeli?

— Ne zaničujem Vas, gospa, je mirno odgovoril Erazem.

— Hvala! Če že nisem vredna Vaše ljubezni sem vsaj deležna Vašega spoštovanja. Samo prosim, ponudite mi

Karlovi vari, 17. avgusta. Cesar je sprejel mestni zastop iz Heba. Na županov nagovor je cesar odgovoril: »Pozdravljam Vaš prihod kot znak Vašega patriotičnega mišljenja. Obšaloval sem, ker so nisem mogel odzvati Vašemu vabilu, da bi prišel v Heb; čas je prekratek, morda drugič. Sedaj moram v gorje, da si odpodijem.«

Novi brambni zakon.

Dunaj, 17. avgusta. Takoj pri jesenskem sestanku se predložijo državnemu zboru trije načrti novega brambnega zakona, izmed katerih si bo zbornica izbrala primernega. Vsi trije načrti temeljijo na dveletni vojaški službi; za izvedbo se določi gotovo število let. Preden se zakonski načrt definitivno dožene, se bodo še vršila pogajanja z ogrsko vlado.

Novi člani gospanske zbornice.

Praga, 17. avgusta. Češki posnik Adolf Hejdük in profesor slovenske filologije na češkem vseučilišču v Pragi, Jan Gabauer se pokliceta v najkrajšem času v gospasko zbornico.

Ogrska magnatska zbornica.

Budimpešta, 17. avgusta. Da odobri mnogočtevilne sklepe državnega zbora, zbrala se je danes magnatska zbornica. Predsednik je namanil, da je baron Banffy veled izvilitve državnim poslancem črtni listi magnatnih članov. Potem je začela zbornica razpravljati o stroških za dvor. Baron Pronay je izjavil, da predlogo odklanja, češ da se morajo stroški za dvor preudariti ne le s finančnega, temučudi tudi z državnopravnega stališča. Zahteval je samostojni ogrski dvor. — Odgovarjal je ministrski predsednik, nakar se je predloga sprejela v splošnem in v podrobnosti. Nadalje je zbornica sprejela celo vrsto predlogov, kakor glede povrnitve 10 milijonskega posojila avstro-ogrskemu družbi drž. železuice, glede novih ustanov v vojaških vzgojevališčih itd. — Potem se je začela debata o proračunu za leto 1904. — Grof Széchenyi je polemizoval proti tistim, ki zahtevajo za Ogrsko samostojno carino ter je izjavil, da bi bilo to za ogrski gospodarski živelj usodno. Proračun dovoli. — Baron Pronay je polemizoval s predgovornikom ter izjavil, da je proti vladni politiki, vsled česar tudi odklanja proračun. — Ministrski predsednik gref Tisza je obširno odgovarjal vsem govornikom. Povedal je, da je finančni položaj v deželi zelo resen, vsled česar je treba stroge varčnosti, kar je tudi v njegovem programu za temelj. Prorokoval je, da bo monarhija zdržala še čisto drugačne viharje, kakor so bili dosedanji. Obstoj

monarhije je eminentne važnosti za Ogrsko. Svaril je, da bi se zahtevala gospodarska ločitev med Ogrsko in Avstrijo, ker je ravno sedaj prispeva Ogrska do tega, da ima največje koristi od skupne carine. Razmere v Avstriji je imenovala zavojene, proti kateri bo še tako slabo ogrsko ministvrstvo lahko branilo domače koristi. Govoril je še naučni minister Berzevicsy, nakar se je sprejel proračun v splošnem in v podrobnosti, pa tudi vse ostale predloge dnevnega reda so se sprejele brez debate ter se je seja s klici na kralja zaključila.

Dogodki na Balkanu.

Carigrad, 17. avgusta. Poslani velesil so včeraj pismeno odgovorili na zadnji dopis turške vlade glede pomnožitve inozemskih orodnih častnikov. Odgovor zavrača turške ugovore ter vztraja pri zahtevi, da se število častnikov pomoči.

Sofija, 17. avgusta. Že napovedani manevri v dolini Marice tik ob turški meji so se odpovedali ter se vrše druge. Baje je izpremembo odredil sam knez, da bi se manevriranje ne umelo napačno v Turčiji in Makedoniji.

Vstaja v nemški Afriki.

Berolin, 17. avgusta. General Trotha poroča iz Hamakarija, da so Hereroji zbežali v gore ter pustili na bojišču mnogo živine in hrivcev. Nemški oddelki jih je zasledoval ob reki Omuramba ter jih dohitel. Vnela se je bitka, v kateri so imeli Hereroji ogromne izgube, dočim so Nemci zgubili le devet mož.

Zborovanje „Zveze kranjskih gasilnih društev“ v Postojni.

V nedeljo dne 14. avgusta t. l. je Postojnsko gasilno društvo praznovalo svojo 25letnico. K slavnosti je prihitele nad 1400 gasilcev iz Kranjske in Hrvatske. Slavnost se je izvršila v redu in lepo, da so postojnski gasilci lahko zadovoljni z njo.

O priliku 25letnice »Postojnskega gasilnega društva« se je vršilo tudi zborovanje »Zveze kranjskih gasilnih društev«. To zborovanje je važno zategadelj, ker se je kranjsko gasilstvo postavilo na strogo slovensko stališče. Zborovanje se je vršilo ob pol 12 ur v šolskih prostorih. Pri zborovanju je bilo prisotnih blizu 100 delegatov in cele Kranjske. Po otvoritvi zborovanja je tajnik gosp. Trošt poročal o delovanju »Zvezze v pretekli dveletni dobi, potem pa se namesto blagajnika Achtachina o blagajniščem stanju.

Iz blagajnikovega poročila je razvidno, da je »Zvezca« imela 3742 kron 95 vin, dohodkov in 2454 kron 39 vin stroškov, torej 1287 K 66 vin. prebitka.

V odboru so bili voljeni: Fr. Dobler, A. Achtachin in Fr. Trošt; dalje za Gorenjsko: I. Fajdiga (Kamnik), I. Rus (Bled), I.

Debelak (Škofja Loka), za Dolenjsko: Adolf Gustin (Novo mesto), V. Ogorelec (Škofje Loka), I. Babšek (Šmarje); za Notranjsko: M. Petrič (Postojna), K. Mayer (Vrhnik) in F. Papler (Borovnica).

Po izvolitvi odbora se je oglasil k besedi delegat »Ljubljanskega gasilnega in reševalnega društva« g. Barlo in v daljšem govoru pripovedal naslednji rezolucij:

1. Shod kranjskih gasilnih društev odboru se je oglasil k besedi delegat »Ljubljanskega gasilnega in reševalnega društva« g. Barlo in v daljšem govoru pripovedal naslednji rezolucij:

2. Shod kranjskih gasilnih društev odboru se naroča, da takoj stopi z »Zvezo slovenskih prostovoljnih gasilnih društev« naroča, da vsako tudi najrahloje zvezo z »Avstrijsko gasilno državno zvezo« (mit dem öster. Feuerwehr Reichsverbande) takoj opusti in opustitev brez komentara odboru nazvano.

Resoluciji sta bila z veliko vedno in z navdašenjem sprejeti, le par vegetarijških delegatov je mrmlalo proti tem sklepom, pa — sklep je sklep.

Planinski sestanek v Logu in veselica v Bovcu.

Češko-slovenski akademski kroat slov. plan. društva v Pragi je ena izmed najdelavnjejših podružnic, ki se posebno zanimala za turistično v boških gorah. Odbor akad. krožka se je udeležil polnočtevno otvoritve Aljaževega doma v Vratih. Dne 13. t. m. je bil društveni občni zbor v Logu. Glavna točka dnevnemu redu je bila razprava in končni sklep o gradnji planinske koče v Koritnici pod Mangartom. Ob 7. uri zvečer je otvoril zborovanje predsednik, pravnik g. Jul. Pavliček, in pozdravil izbranimi besedami navzoče, v prvi vrsti odlična češka hribolaze gg. dr. Franto in dr. Ružičko, potem g. dr. Tuma, številno zbrano učiteljstvo, domačega duhovnika in vse tovariše akademike, Čehi in Slovenci. — Nato povzame besedo češki akademik g. Dvorský, kateri je poročal o mestu, na katerem naj bi stala nova planinska koča. Kraj je zelo primeren, zavarovan pred plazovi in preskrbljen z dobro pitno vodo. Koča postane središče poti na Mangart, Jalovec, čez prelaz na Kranjsko in v Trento. Občina je dala brezplačno prostor in se zavezala, da odstopi potrebnega lesu in da bo skrbela za vzdrževanje poti do koče. Ozirom na to bo stala koča društvo le okoli 3000 kron.

G. dr. Tuma izraža nekajne pomislike proti nameranemu kraju, da je, da bi koča na onem mestu ne služila našim »nedeljskim turistom, kakršne imamo večinoma Slovenci, marveč le pravim »visokim turistom«, kakršni so bratje Čehi. S praktičnega stališča torej mesto ni primereno, ker bo koča malo nesla. Ako pa društvo na to ne računa in hoče graditi kočo za prave turiste, potem mora društvo le čestitati na izvolitvi mesta v Koritnici, ki je za prave turiste res izborna. Koča, ki bo mnogo nesla, sezidati bi se morala na Travniku (ob prelazu na Mangart, pol ure nad

mir. A zaspati vendar ni mogel. Zunaj se je začelo že daniti. Erazem je ogrnil plašč in je šel iz hiše, v kateri je bilo še vse tiho in mirno. Vleklo ga je v naravo, da bi stvarniku gledal iz oblije v oblije. Sneg je pokrival polja in ležal na gozdih in na strehah. Okrog

bivališč so že poskakovali vrani in vrabci, iskajo hrane, in tuimant so se tudi pred revnimi hišami prikazali posamezni ljudje in začeli z vsakdanjimi opravili. Vse se je prebujalo iz spanja in Erazmu je bilo pri sreu, kakor da se prebuja tudi on iz dolgega spanja. Hripavo je donel njen smeh in izražal njen jezo in njen užaljenost. Obstala je sredi sobe, za trenotek, potem pa brez pozdrava odšla.

Erazem pa je padel pred podobo Križanega na kolena in z gorečim kesom tozi Bogu samega sebe in iskal tolatače v molitvi. Njegove ustne pa so šepetale besede psalmista: »Ko sem zamolčaval svoj greh, starale so se kosti moje od stoka mojega ves dan, ker podnevi in ponoči bila je težka nad mano reka Tvoja in životni sok se mi je izpremenil v poletno sušo. Zato sem svoj greh Tebi razodel, in krivice svoje nisem pokrival; dejal sem: Izpovem se svojih pregrah Gospodu. In ti si odputil hudobijo mojega greha. Molitev mu je končno dala notranji

Blagor bogatim na duhu, kjer lahko obogatuje

nemško kočo). Želj potrebna pa bi bila koča v Kaninskem pogorju, ker sedanja nemška ni na pravem mestu. Priporoča slednji Boeve za pravo središče turistike v Julijskih Alpah ter slavi Čeha kakor učitelje in voditelje Slovencev na tem polju. — Gg. dr. Franta, dr. Ružička in Dvorský pritrde mnenju g. dr. Tuma o praktičnosti koče na Travniku in o potrebi one na Kaninu. Izražajo prepričanje, da bodo nova koča v Koritnici tudi navadnim turistom v korist in opisujejo njeno važnost. Po daljšem pretresovanju so se vse zjednili za prostor v Koritnici.

K besedi se oglasti učitelj gosp. Kokole, ki priopoveduje, kako so prišli ravno Čehi na misel, zgraditi kočo v Koritnici in jim izteka imenom Ložanov zahvalo. Gosp. kurat omenja ljubezni Čehov do južnih bratov in pravi, da nam oni v dejanju skazujejo naklonjenost, ne plašč se gmočnih žrtev.

Gosp. učitelj Kutin izreka akad. plan krožku in njegovemu predsedniku iskreno zahvalo za zaznamovanje poti na hrib Sv. Valentina v Št. Mavru pri Gorici. Bila je nevarnost, da nam sovražni tujev zavzame to postojanko in razširi svoj vpliv v goriški okolici, ki je tako res izpostavljen raznarodovanju. Društvo je preskrbelo dve lični tabli z napisom in nas rešilo tujih tabel in znamenj. — G. Dvorský predloži resolucijo o šoli gorskih vodnikov in pa o zborovanju glavnega društva po dejeli mesto vedno v Ljubljani, ki sta bili sprejeti. Predsednik omenja še zbirke iz naših pokrajin v Pragi, nekakšega alpinškega muzeja, in prosi podporo temu s pošiljanjem raznih tipičnih predmetov. Dr. Tuma omenja potrebo alpskega muzeja v Ljubljani. — Po zborovanju je bila skupna večerja, potem pa smo se odprali v Bovec. V nedeljo je bila v Bovcu priprasta planinska veselica s petjem, plesom in šaljivo pošto, ki je dočast gostom je gorel vrh Sovinjaka. Danes pa so nas zapustili mili gostje Čehi in draga nam akademija. Srečna Vam pot, ljubljeni bratje! Nesite že hribe in doline presečne pozdrave svojim dragim, nas pa ohranite v blagem spominu! Bog Vas živi, nazdar! **Bovčan.**

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 18. avgusta.

— **Cesarjev rojstni dan** se je danes praznoval na običajni slovenski način. Društvena godba je sinodi priredila po mestu mirovov, davi pa budnico. Obakrat so sodelovali vsi bohnarji domobranskega polka št. 27.

— „**Slovenec**“ svetuje učiteljem, naj se drže svojega poklica, mesto da v svojem listu pojaznjujejo javnosti bistvo klerikalizma. Zdi se nam, da se smejo učitelji izven šole ravno tako posluževati svojih državljanških pravic, kakor katerikoli drugi stan, tembolj, ker je gotovo tako zaslužno in hvalevredno delo, če se razširja spoznanje rimskega klerikalizma. Svetovali bi duhovščini, naj se ravna po zgledu učiteljev. Učitelj je v šoli samo učitelj; naj bo tudi duhovnik v cerkvi in v spovednicu samo duhovnik, in razmere v dejeli se bodo hitro ublažile. Neumno pa je zahlevati od učiteljev, naj se tudi zunaj šole odpovedo vsem svojim pravicam, med tem ko duhovniki zlorabljajo prižnico in spovednico in vse zakramente za najpodlejše hujskanje. Dokler bodo duhovniki v cerkvi politizirali, dotlej je skrajna prednost, da hočejo učitelj braniti, da niti zunaj šole ne bi smeli delati za svoje prepričanje.

— **Katoliški shod** bo v Reznu (Regensburgu) na Nemškem. Klerikalizem je brezdomovinski in zato se udeleže tega nemškega shoda tudi kranjski klerikalci po posebnem odpoljanju. Kardinal Vanutelli je svoj čas rekel: Po načrtih katoliške cerkve je Avstrija obsojena, da se razbije. Kranjski klerikalci računajo že zdaj s tem in se prilizujejo katoliškim Prusom.

— **Preganjanje slovenske iz cerkvā.** »Soča« piše: Počasi pa z dobro preračunjeno slednostjo se vrši preganjanje slovenske iz naših cerkv. Med preganjalci se nahaja seveda tudi tržaški ško Nagl, tisti ško, kateremu so poslali slovenski mladenički z Brezij pozdrav in izjavo vdanosti, v kateri so priponili, da ljubi Slovence ter da je ljubljen od njih! Kongregacija obredov v Rimu gre

brez dvoma rada na roke politiki velekatoliške Avstrije, ki krati pravice Slovanov v cerkvi, ko iskanja po naših južnih deželah slovanščino iz nje, ker niti kongregacija niti politika Avstrije nimata srca za naše ljudstvo, marveč delata le za prospevanje tujcev med nami. Škoje so vezani po reversih na vladu, potem pa prihajajo na škofovsko stolice v zadnjem času le možje, o katerih se že naprej ve, da bodo delali popolnoma po intencijah vlade ter se tudi sami iz sebe strinjajo z načrtom, kako odpraviti v naših deželah vsako slovansko bogoslužje v katoličkih cerkvah, ker so tuji med narodom, kateremu pastirujejo. Tako vidimo s k upno gonjo proti rabi našega jezika v cerkvi toli iz Rima, kolikor z Dunaja in iz ordinarijatov. Laški liste je obvladal to dne strašno veselje. Zadnji zvezki uradnih znanj Škofovskih ordinarijatov v Trstu in v Poreču prinašajo namreč nekaj vesti, nanašajočih se na vprašanje o liturgičnem jeziku. Tržaški škof navaja v teh zvezkih odloke, došle mu od kongregacije obredov v Rimu glede na nekatera od njega stavljena vprašanja o sedanjih navadah v bogoslužju v Škofiji, potem pa se vstavi pri dekreту od 2. julija t. l. o odgovoru glede na sporočilo o rabi jezika pri blagoslovih. Škoф dostavlja tam, da po sedanjem stanju se opravlja blagoslov v latinškem jeziku. »Piccolo« je tako vesel te vesti ter pravi, da to je prvi korak Škoфа Nagla glede latinščine kot liturgičnega jezika, in sicer splošno za celo Škofijo, torej tudi za one cerkve, v katerih hočejo Slovani glagolico. Laški listi se vesel, da je stopil Škoф Nagl v polno akcijo za latinščino, ker vede, da ponenti ta Škoф korak hud udarec in veliko žaljenje za slovansko ljudstvo. Edino zveličevalna katoliška cerkev izborno služi politiki laških židov. Ali vkljub temu se dobijo slovenski duhovniki, ki hvalijo Škoфа na vse pretege. Je pač prebridko dejstvo, da so naši politikujoči duhovščini vsa narodna vprašanja deveta brig!

— Škofovski list poreško-puljski pa navaja odloke, katere je dala kongregacija obredov Škofu v laškem Vidmu glede liturgičnega jezika. Škoф videmski je poročal v Rim, da se nahaja v njegovi Škofovi nekaj duhovnjik, v katerih se poje »Trpljenje« v slovenskem jeziku ter da se je uvedel tuintam tudi v nekaterih drugih funkcij slovenski jezik. Kongregacija obredov mu je odgovorila, da ima izključiti iz liturgičnih funkcij slovenski jezik ter ga namestiti z latinskim. Tako so se spravili torej tudi nad uboge Slovence v Italiji. Doslej so imeli košček svojega jezika tuintam vsaj v cerkvi, ali sedaj se je sveti mož v Vidmu razgrel ter jim odjedel še to. Kakor od drugodi, tako naj se tudi od strani svete katoliške cerkve potujajoče beneški Slovenci! Iz tega se pač zopet vidi, kako preveva katoliško cerkev protislavanska politika, v kateri pa stoji tudi slovenski duhovniki, ne sicer vši, ker so še izjeme, ki jih je pa jako malo, toda pretežna večina, več nego devetdeset od sto. Vsa ta duhovščina s svojimi številnimi listi se klanja kongregaciji obredov do tal ter pada v prah pred Škoфom. Ni je bilo še grajsalne besede od njih za početje Flappovo v poreški Škofovi, Nagla so proglašili celo za ljubljence Slovencev, ker napenja svojo nemško šiblo ter tepe Slovence, uboge, toli preizkušane, tako grdo varane, ali poštene in mirne Romanice so proglašili pa za bandite in nevarne elemente. Tako je delovanje »Rimcev! — Kaj imamo torej pravzaprav Slovenci od rimske katoliške cerkve?!

— **Družba sv. Cirila in Metoda** je imela svojo 152. vodstveno sejo dne 10. avgusta 1904. v svojih prostorih v »Narodnem domu«. Pričetek ob 3. uri popoldne. Navzočni: Tomo Zupan (prvomestnik), dr. Dragotin vitez Bleiweis-Trstenški, Luka Svetec (podpredsednik), dr. Ivan Svetina in Anton Žlogar (tajnik).

— V smislu § 18. družbenih pravil je

prvomestnik Tomo Zupan k seji pozval zastopnike akad. ferijalnega društva »Prosveta«: gg. Gregorin, Ribnikar, Žerjav in zastopnike akad. društva »Danica«: gg. Kralj, Razberger in Tomažič. — Prvomestnik otvarja sejo, pozdravljačo navzoč zastopnike akademične mladeži. Zahvali se akad. društvu »Prosveta« na dosedaj izročenem čistem doneku razpečanega »narodnega kolka« 600 K. — Na to iur. Žerjav razloži dosedaj zgodovino upeljave »narodnega kolka« in kako mislijo akademiki za prihodnost. Po daljši debati se je sklenilo, da prevzame družba sv. Cirila in Metoda »narodni kolek« v svoje področje. — V daljno poslovanje se izvoli poseben odsek za narodni kolek, v kateri vstopijo zastopniki družbinega vodstva in vsi navzoči akademiki. — Odbornika dr. Ivana Svetina se pooblasti, naj vse potrebno ukrene, da se še letos začne z gradnjo otroškega vrta na Jesenicah in, ko se rečijo došle vloge in se določi nekaj nagrad in podpor, zaključi prvomestnik ob 6. uri sejo.

— **Pravstoljni policej.** Iz Šoštanja po raznih škandalih znani c. kr. uradnik Potrz, ki biva sedaj v pokolu v Rajhenburgu, se je tudi udeležil otvoritve »Narodnega doma« v Brežicah in sicer kot pravstoljni policej. Pridružil se je celjskim policijem, ko so se peljali v Brežice ter se z njimi vozili po mestu. Potrz je namreč svojčas tudi v Brežicah šril nemčurstvo in ker torej pozna ljudi in razmere, so ga celjski policijski gotovo mogli dobro porabit.

— **Velika protireidentistička demonstracija** je bila včeraj zvezčer v Trstu. Udeležilo se je te demonstracije na tisoče ljudi. Klicalo se je »Viva l'Austria« pa tudi »Abbasso la Camorra«, »Abbasso gli ebrei«, »Evvia Dompieri«. Mesto je bilo, a ledoma razsvetljeno.

— **Šolska vest.** Ker je še delzni šoleki nadzornik, gosp. Fran Levec, na dopust, opravlja sedaj ljudskošolske agende delzni šolski nadzornik g. Fran Hubad.

— **Odbora šenklavško-franciškanske ter Šentjanobrško-trnovske ženske družnice sv. Cirila in Metoda** vabita p. n. člane in prijatelje k sv. maši zadušnici, katera se bo darovala za blagopokojno gospo Ano Lahove v petek dne 19. t. m. ob 8. uri zjutraj v stolnici.

— **C. kr. poštni in brzjavni uslužbenci v Ljubljani** prirede povodom slavnosti rojstnega dne cesarja Franca Josipa I. v nedeljo dne 21. avgusta t. l. ob 11. uri dopoldne po mestu slovenski spredvod z godbo na čelu in se ob pol 12. uri udeleži naše v mestni cerkvi sv. Jakoba. Pri maši poje pevski klub c. kr. poštnih in brzjavnih uslužbencev.

— **Slovensko odkritje** spominske plošče Jurja barona Vege se vrši v Zagorici pri Moravčah dne 8. septembra t. l.

— **Ženska podružnica sv. Cirila in Metoda na Vrhniku** prirede v nedeljo dne 21. avgusta v prostorih vrhniške čitalnice veselico z igro, godbo in petjem v korist glavne družbe. Začetek ob 8. uri zvečer. Vstopnina 60 vin.

— **Pri kopanju je utonil** 54letni kajžar Ivan Brejc iz Gor. Save pri Kranju. Šel je najgorje preveč razgret v Savo, vendar česar ga je ali prijet krč ali pa zadeba kap.

— **Trg Radeče in pevsko in tamburaško društvo Kum v Radečah** priredita povodom desetletnice otvoritve Franjo Jožefega mostu v Radečah slavnost s slednjim sporedom: V soboto dne 20. avgusta zvečer bakljada in razsvetljava mostu. V nedeljo dne 21. avgusta popoldne veselica s koncertom in šaljivo pošto v prostorih »Narodnega doma«. Vstopnina k veselici 30 vin. Zvečer ob 8 uri v dvorani »Narodnega doma« narodna igra s petjem »Revček Andrejček«. Po predstavi prsta zabava in ples. Pri veselicu in predstavi sodeluje celjska »Narodna godba« pod osebnim vodstvom g. Koruna.

— **Opuščene vase.** Dragonski polk štev. 5. pri katerem služujejo sami Slovenci, je bil na Moravškem na vajah, a je moral zaradi hude suše in pomanjkanja vode vaje pretrgati in se vrnil v Dunajsko Novo mesto. Zaradi suše so prestavljene tudi cesarske vaje in če ne bo v kratkem izdatnega dežja, se bodo morale za letos sploh opustiti.

— **Prijet vojaški begun.** Enoletni prostovoljec Robert Blaschitz je izvršil na Dunaju več parijar ter pobegnil z neko blagajnikom od svojega polka. Dolgo časa se je skrival, te dni pa ga je vendar poljska polica izselila in izročila okrožnemu sodišču v Maribor.

— **Požar v Šmohorju na Koreškem** je proučil na Koreškem je proučil na Dunaju več parijar ter pobegnil z neko blagajnikom od svojega polka. Dolgo časa se je skrival, te dni pa ga je vendar poljska polica izselila in izročila okrožnemu sodišču v Maribor.

— **Požar v Šmohorju na Koreškem** je proučil na Dunaju več parijar ter pobegnil z neko blagajnikom od svojega polka. Dolgo časa se je skrival, te dni pa ga je vendar poljska polica izselila in izročila okrožnemu sodišču v Maribor.

— **Samomor v verski blaznosti.** V Muravu je zgorel v oglarski koči hlapec Wößler. Kakor je že v naprej povedal, začgal je sam kočo ter postal v plamenu, češ, da ima še precej grehov na vesti, ki se dajo očitati le z velikimi telesnimi mukami.

— **Zaradi bigamije in telesne poškodbe** je včeraj tržaško sodiščo obseglo 35 let starega peka Antona Stössia iz Rovišča pri Krškem. Stössi je s svojo ženo rojeno Lucijo Peganovo stanoval v Nabrežini in je tam iz ljubomnosti obstrelil svojo Lucijo in nekoga njenega čestilca. Pri ti priliki se je iz kazalo, da je Lucija rojena Pegan bila v Rojanu pač pravilno poročena z ljubomornim pekom, da pa ta poroka ni veljavna, ker živi še prva Stössova žena Alojzija rojena Segall, s katero se je bil poročil v Gorici leta 1898.

— **Umor na cesti.** Delavec Peter Constantini iz Palmanove in njegov svak zidar Karol Mattioni iz Trsta sta staro sovražnika. Včeraj sta se sovražna svaka srečala v ulici Sette Fontane v Trstu. Constantini je vzel nož in z njim napadel Mattionija, ta pa, ko je bil ranjen, je tudi z nožem planil na sovražnika in ga tako dobro zadel, da je Constantini na licu mesta umrl. Mattioni je seveda koj zaprl.

— **Za varstvo ptičev v Istri.** Hvalevredno naredbo je izdalokrajsko glavarstvo v Poreču, ker je z ozirom na kmetstvo prepovedalo ptiči lov po celotnem okraju. Toda kaj pomaga vse naredbe, aka pa v Italiji podavijo na milijone koristnih ptic selivk!

— **Ustavljen promet na progi Trbiž - Ponteble.** Vseledne hudega neurja se je dne 16. t. m. zasula železniška proga med Luznicom in Ukvom ter se je promet ustavljal na nedoloden čas Baje je tudi železniški most izpodjen.

— **Medved na Sušaku.** V nekem gozdu pri Reki, ki je last občine Sušak, je vstrelil gozdniki čuvaj Lepušić 80 kg težkega medveda.

— **Rop priznal.** Kakor smo že poročali, je v noči 26. julija Petra Cassasola, zidara pri tvrdki Faleščini in Schuppler Ernest Merlak, zidarski pomočnik iz Renč, na Resljevi cesti dejansko napadel in oropal. Merlak je precej časa dejanje tajil, in ker se Cassasole ni moglo dobiti, se je mislilo, da bodo morali roparja izpustiti. Sedaj pa pa nam poroča, da je Merlak dejanje priznal in pride že najbrže pred prvo porotno sesijo na zatočno klop.

— **Hudoben prisiljenec.** je Anton Krebel. Včeraj je zahteval od delavcev Františke Bezajevje, v delu pri zgradbi hiše »Avstro-ogrške kreditne banke« v Knaflejih ulicah, da bi mu »posodil« 10 vin. Ker Bezajev je tega ni hotela storiti, se je začel z njim prepričati in jo nazadnje takoj pahnil, da je padla na kamenje in se je vsled tega telesno poškodoval.

— **Vol se je splašil** včeraj Jožefu Dežmanu, ko je peljal po Bohoričevih ulicah voz sodov. Dirjal je po Bohoričevih ulicah in na koncu zadel v vozički branjevca Jožefa Goršeta, pri katerem je stri kolo in mu prizadel 6 K 48 vin. škodo.

— **Izgubljene in najdeni reči.** G. Marija Kopričeva je včeraj izgubila nekje v mestu dva zlata prstana z dijamantom in opalom, vredna 180 K. — G. Terezija Ebenspanjerjeva je našla denarnico z malo vseoto denarja. — Na južnem kolodvoru je bilo izgubljeno, oziroma najdeno: dva dežnika, par rokavje, moški klobuk, ženska pelerina, zvezek s sekreciami in kriva palica.

— **Tedenski izkaz** o zdravstvenem stanju mestne občine ljubljanske od 7. do 13. avgusta 1904. Število novorjenčev 10 (= 13,8 %), umrlih 5, umrlih 30 (= 41,6 %), med njimi so umrli za škarlatico 1, za jetiko 6, vsled nezgode 1, za različnimi boleznjemi 22. Med njimi je bilo tujec 9 (= 30 %), iz zavodov 16 (= 53,3 %). Za infekcioznimi boleznjimi

so oboleli, in sicer za otročico 1, za škarlatico 1, za tifuzom 1,

Borzna poročila.

Ljubljanska

"Kreditna banka" v Ljubljani.

Uradni kurzi dun. borze 17. avgusta 1904.

Malošenčni papirji.

4% majevo renta

4% srebrna renta

4% avstr. kronska renta

4% zlata

4% ogrska kronska "

4% zlata

4% posojilo dežele Kranjske

4% posojilo mesta Split

Zader

4% bos.-herc. žel. pos. 1902

4% češka dež. banka k.o.

4% z. o.

4% zst. pisma gal. d. hip. b

4% pešt. kom. k. o. z 10% pr.

4% zast. pisma Innerst. hr.

4% dež. hr. " otrake cen.

4% z. pis. ogr. hip. ban.

4% obli. ogr. lokalnih že- leznic d. dr.

4% obli. češke ind. banke

4% prior. Trst-Poreč lok. žel.

4% prior. dol. žel.

4% juž. žel. kup. 1/1.

4% avst. pos. za žel. p. o.

Srečke.

Srečke od l. 1854

" " 1860/1.

" " 1864

tizake

zem. kred. I. emisije

" " II.

ogr. hip. banke

srbske & frs. 100-

turške

Dunajske kom.

Dežnice.

Južne železnice

Državne železnice

Austr.-ogrsko bančne delnice

Austr. kreditne banke

Ogrske

Zivnostienske

Premogokop v Mostu (Brux)

Alpinške montane

Praške žel. indr. dr.

Rima-Murányi

Trbovške prem. družbe

Austr. oročno tovr. družbe

Ceske sladkorne družbe

Valute.

C. kr. cekin

20 franki

20 marke

Sovereigns

Marke

Laški bankovci

Rubli

Dolarji

Zitne cene v Budimpešti.

Dne 18. avgusta 1904

Termin.

Pšenica za oktober . . . za 50 kg K 10/78

Rž " april 1905 . . . " 50 " 10/98

Koruza " oktober 1904 . . . " 50 " 8/33

Oves " september . . . " 50 " 7/54

Efekti.

5 vin. višje.

Meteorologično poročilo.

Čas. Stanje

Opazovanja

Vetriovi

Nebro

17. 9. zv. 7348 21° sl. szahod jasno

18. 7. zj. 7329 161 sl. jzahod soparno

2. pop. 7297 310 p.m. jzah. del. oblač.

Srednja včerajšnja temperaturna: 22°1,

normale: 18°7. — Padavina v mm 0.0.

Zahvala.

Ob prebitki izgubi naše preljube, nepozabne matere, gospe

Marije Stuchly

izrekam tem potom v svojem ter v imenu svojih bratov in sestr in znancem, ki so mi izražali svoje sočutje ter spremili rajnico v tako mnogobrojnom številu k večnemu počitku, svojo srčno zahvalo. Istočasno se toplo zahvaljujem vsem darovalcem prelepih vencev. Prav posebno in iskreno pa se zahvaljujem svojim predragim bratom "Slavcem", ki so v polnem številu počastili sprevid ter zapeli ob hiši in ob grobu rajnici v slovo. Presrečna Vam hvala, dragi bratje "Slavci".

V Ljubljani, 18. avgusta 1904.

Edvard Stuchly.

Dobra hrana

v Gradiču, za 1 ali 2 dijaka, začetniki imajo prednost: strokovnaška gojitev nemščine zajamčena. — L. Hravani, meščanska učiteljica, tačas v Birkfeldu, Štajersko.

Mlad trgovski pomočnik

želi s 5. septembrom vstopiti v trgovino z železnino in mešanim blagom. Naslov pove upravnštvo "Slov. Naroda". 2334-1

Pozor, mizarji!

Radi bolezni se razproda več vrst različnega **mehkega** in **trdega lesa**, dalje popolnoma novo, pred 3 meseci naročeno, kompletno **mizarško orodje** za tri delavec. Ponudbe pod "Trgovina" na uprav. "Slov. Naroda". 2306-2

Oglasiti se je pri mizarškem mojstru Ivanu Hočevarju v Metliki.

Za obširno trgovino z mešanim blagom in železnino se izšeta dva solidna in marljiva

trgovska pomočnika

in sicer eden za takojšnji vstop, eden pa za vstop s 1. oktobrom t. l. V železnini dobro izvežbani imajo prednost. Istotam se vsprejme tudi dobro vzgojen

učenec

ki je dovršil ljud. šolo z dobrim uspehom. Naslov pove upravnštvo "Slov. Naroda". 2330-1

Grenčica

„Florian“

in likér 5-187

„Florian“

najboljša kapljica za želodec.

E 314/4/4.

Dražbeni oklic.

Po zahtevanju Ljudske posojilnice v Ljubljani, zastopane po g. dr. Iv. Šusterštu ho

dne 26. avgusta 1904 dopoldne ob 10 uri

pri spodaj oznamenjeni sodniji, v izbi št. 6 dražba polzemlje vložek št. 6 d. o Stara Sušica, obstoječe iz hiše, vrta, dvorišča, gospodarskih poslopij, travnikov, vinogradov, njiv, senožeti, pašnikov in gozdov s pritikino vred, ki stoji iz 2 krav, 1 voza, piuga in brane.

Nepremičnini, kojo je prodati na dražbi, je določena vrednost na 9726 K, pritikina na 240 K, skupaj 9966 K.

Najmanjši ponudek znaša 6644 K; pod tem zneskom se ne prodaje,

S tem odobrene dražbene pogoje in listine, ki se tičejo nepremičnine smoje tisti, ki žele kupiti, pregledat pri spodaj oznamenjeni sodniji, v izbi št. 6 med opravljenimi urami.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je oglasiti pri sodniji najpozneje v dražbenem obroku pred začetkom dražbe, kar bi se sicer ne mogle razveljavljati glede neprimernine same.

O nadaljnih dogodkih dražbenega postopanja se obvestijo osebe, katere imajo sedaj na nepremičnini pravice ali bremena ali jih zadobe v teku dražbenega postopanja, teda samo z nabirkom pri sodniji, kadar niti ne stanujejo v okolišu spodaj oznamenjene sodnije niti ne imenujejo tej v sedanem okraju stanujodenega pooblaščenca za vročitev.

C. kr. okrajna sodnija v Postojni odd. III.

dne 23. julija 1904.

Izdelovanje vsakovrstne garderobe za gospode po najnovejših jurnalih iz najmodernejšega in najboljšega tuzemskega in inozemskega blaga.

Uniformiranje in zaloga potrebščin za Sokole.

Zahvala in ostalo.

Podružnica v CELOVCU.

Kupuje in prodaja vse vrste rent, zastavnih pisem, prioritet, komunalnih obligacij, šreč, delnic, valut, novcev in deviz.

Promese Izdaja k vsakemu žrebanju.

Krojaški salon za gospode

2332-1

IVAN MAGDIĆ

Ljubljana, Stari trg št. 8.

Izdelovanje vsakovrstne garderobe za gospode po najnovejših jurnalih iz najmodernejšega in najboljšega tuzemskega in inozemskega blaga.

Uniformiranje in zaloga potrebščin za Sokole.

Akcijski kapital K 1.000.000.—

Zamejava in ekskomplje

izzrebane vrednosti papirje in

vnovčje zapale kupone.

Vinkulante in devinkulante

vojaške ženitinske kavcije.

Ekskompt in inkasso moneti.

Boršča narodila.

Podružnica Šinkov Turn

oddaljena eno uro od Mengiša in Vodice

izče

duhovnika

(penzionista).

Dobodki: 1000 kron in posebnej dobi tudi drva in biro.

2307-2

Sprejmeta se dva

učenca

ki sta dovršila eden ali dva razreda gimnazije ali realke, v železniški in specijski trgovini 2331-1

Fr. Stupica v Ljubljani.

Istotam se prodaste